

Trg z zdravili: regulacija in nadzor

**Prispevek JAZMP na posvetu
PROMET Z ZDRAVILI NA DEBELO – MITI, RESNICE IN
PODATKI**

Simona Škerjanec

Stanislav Primožič

Ljubljana, 17. junij 2015

jazmp

Javna agencija Republike Slovenije
za zdravila in medicinske pripomočke

REGULACIJA IN NADZOR TRGA Z ZDRAVILI

aktualne teme Q1-Q2 2015

- **Zdravilo –regulirani izdelek**
- **Regulacija dejavnosti**
- **Regulirane cene in dogovorne nižje cene zdravil**
- **Preskrba trga**
- **Obveznost javne storitve**

- Vrednost RS trga zdravil: ca. 700 MIO EUR (Javno financiranje ca. 70%); **RS predstavlja 0,5% EU trga zdravil** oz. **0,15%** vrednosti globalnega trga zdravil.
- Zdravila so izdelek globalizirane industrije
- Obstaja **problem** nizke stopnje konkurence, nizkega števila zdravil; kasnega prihoda na trg, izpada prihoda na trg, **motenj v preskrbi**, prenehanja preskrbe, ki je odraz poslovne politike farmacevtskih družb
- V EU je se je problematika preskrbe majhnih trgov obravnavala v okviru „Tajanijeve“ iniciative I.2010-13 skupaj z CY, EE, HR, IS, LT, LV, in MLT
- Sprejeta so bila **(neregulativna) priporočila**, ki naj bi zmanjševala tveganja za dostopnost zdravil

- **JAZMP: ustanovljena kot javna agencija leta 2007***
na podlagi določb Zakona o zdravilih. Ustanovitelj: Vlada RS; naloge določa ZZdr-2
- **Pristojnosti:** regulativa zdravil (hum, vet, cene), farmacevtska inšpekcija (vklj. GXP, cene), regulativa dejavnosti, pristojni organ za medicinske pripomočke, za preskrbo s krvjo, pristojni organ za področje tkiv in celic
- **Število zaposlenih 116** (stanje), 130 (odobrenih)
- Število zaposlenih v regulativi zdravil (hum): 50
- **Budget 5,4 MIO EUR** (pristojbine)
- Ca. **20.000** poslovnih dogodkov letno

*predhodne oblike pristojnega organa so v RS delovale od leta 1991

(1) Zdravilo je **vsaka snov** ali kombinacija snovi, ki so **predstavljene z lastnostmi** za zdravljenje ali preprečevanje bolezni pri ljudeh ali živalih.

(2) Za zdravilo se šteje tudi **vsaka snov** ali kombinacija snovi, ki **se lahko uporablja** pri ljudeh ali živalih **ali se daje** ljudem ali živalim **z namenom**, da bi se ponovno vzpostavile, izboljšale ali spremenile **fiziološke funkcije prek farmakološkega, imunološkega ali presnovnega delovanja** ali da bi se določila diagnoza bolezni.

Zakon o zdravilih (ULRS števil 17/14); Direktiva 2001/83/EU

Pravni status zdravila: potrební pogoji za dajanje zdravila v promet

a) Dovoljenje za promet, pridobljeno po:

- EU centraliziranem postopku (EMA, EK)
- EU/nacionalnemu decentraliziranemu postopku (DCP/MRP: RMS, CMS, JAZMP)
- Nacionalnemu postopku

b) Začasno (nacionalno) dovoljenje za promet (JAZMP)

- Dovoljenje za vnos/uvoz zdravila

c) Dovoljenje za paralelni uvoz zdravila (JAZMP)

d) Potrdilo o paralelni distribuciji zdravila (EMA, JAZMP)

ZZdr-2 predvideva sprejem vrste podzakonskih predpisov, ki jih sprejema minister/ica za zdravje.

JAZMP pri tem sodeluje s **pripravo strokovnih podlag** za pripravo teh predpisov. Pri tem delu lahko sodelujejo le najbolj kompetentni kadri JAZMP, katerih razpoložljivost pa je možna v okviru možnosti zagotavljanja kadrovskih virov.

JAZMP je zelo zainteresirana in pripravljena za sodelovanje pri pripravi podzakonskih predpisov, saj urejene in usklajene pravne podlaga omogočajo njeno kvalitetno delo in manjšo porabo že sicer močno okrnjenih kadrovskih virov.

ZZdr-2: JAZMP pristojna za izdajo in odvzem:

- Dovoljenj za proizvodnjo zdravil
- Dovoljenja za promet z zdravila na debelo (veletrgovci)
- Dovoljenja za promet na drobno z zdravili v specializiranih prodajalnah
- Za vodenje registra posrednikov („brokerjev“)
- Za vodenje registra proizvajalcev, veletrgovecev in uvoznikov učinkovin
- Za vodenje registrov odgovornih oseb za sproščanje serij zdravil
- Za vodenje registra odgovornih oseb za sprejem zdravil

Trenutne pravne podlage regulacije veletrgovine z zdravili so:

- Zakon o zdravilih (URL RS št. 17/014, ZZdr-2)
- Pravilnik o natančnejših pogojih za opravljanje dejavnosti promet z zdravili na debelo in ugotavljanju izpolnjevanja teh pogojev ter o postopku prigrasitve dejavnosti ali pridobitve dovoljenja za promet z zdravili (URL RS št. 46/09)

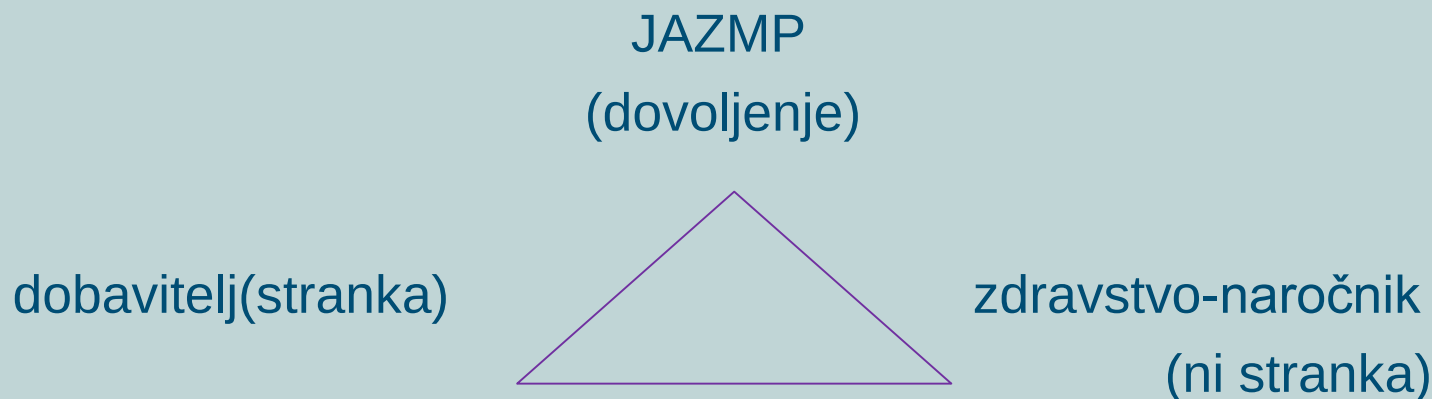
Novi podzakonski predpisi na podlagi ZZdr-2 so v postopku sprejemanja.

Opravljanje storitve v javnem interesu **je trenutna obveznost vseh veletrgovcev z zdravili in priglašeni veletrgovcev** (84 veletrgovcev, 13 priglašeni veletrgovcev)

Storitve v javnem interesu ni potrebno izvajati proizvajalcem zdravil, veletrgovcem s kontaktnim obsegom opravljanja storitve in Zavodu RS za blagovne rezerve

V primeru neizpolnjevanja teh storitev in **izreka treh prekrškov s strani inšpektorja**, mora inšpektor odrediti prepoved opravljanja dejavnosti veletrgovine z zdravili

Vstopanje zdravil brez DzP na slovenski trg **DANES:**

Realnost: nepoznavanje postopka, zamude, administrativne ovire, proste in (pre)visoke cene razen pri nujnih zdravilih; ca. 3000 poslovnih dogodkov letno

Vstopanje zdravil brez DzP na slovenski trg **JUTRI**:

1. JAZMP **zbere vse potrebe** po zdravilih brez DzP;
2. JAZMP enkrat v letu **objavi potrebe** in pozove k predložitvi **ponudb** veletrgovcev in proizvajalcev zdravil;
3. JAZMP **izbere najugodnejšega ponudnika** in mu **izda letno dovoljenje**, ki ima določeno tudi ceno zdravila;
4. Morebitne ne-dobave zdravila JAZMP rešuje sproti, dobavitelje pa sankcionira v skladu z zakonom

Nacionalna pristojnost: regulirane cene določa JAZMP; „reimbursiranje“ tj. financiranje iz javnih sredstev je pristojen ZZZS. **Regulacija cen se nanaša samo na javno financirana zdravila**

ZZdr-2 uvaja **cenovne kategorije:** Regulirane cene (NDC, IVDC -JAZMP); nižje dogovorne cene (ZZZS, kupci v JN), obvezni popusti (MZ), kontrola cen v pristojnosti Vlade RS

ZZdr-2: prepušča **nacionalni model regulacije cen** ministru za zdravje, ki ga določi s **pravilnikom o cenah**; postopke določitve cen izvaja JAZMP.

od 2014: nadzorstvena pristojnost JAZMP na področju cen zdravil.

Pravilnik o določanju cen zdravil za uporabo v humani medicini (Uradni list št. 32/15)

- uskladitev določb s spremembami predpisov o cenah zdravil v ZR Nemčiji („Erstattungsbetrag“), nov dodatni vir informacij (ABDA Datenbank)
- uskladitev določb s spremembami predpisov o cenah zdravil v R Franciji (spremenjene lekarniške marže)
- model veleprodajnih marž v RS je nespremenjen

Paradigma (stališče JAZMP): ohranjena je integriteta RS različice mednarodnega primerjalnega modela cen

Rok za spomladansko uskladitev NDC je potekel **1.4.2015**.

Uveljavitev novega Pravilnika o določanju cen zdravil je bila dne **9.5.2015** ($\Delta = 39$ dni)

Prejeli smo zahteve za **3741 zdravil** v **252 vlogah**

- 1616 generičnih zdravil
- 2103 originalnih zdravil
- 22 biološko podobnih zdravil

Stanje vlog:

- Izdanih je **91 seznamitev/pozivov** za izjasnitev o dejstvih, pomembnih za izdajo odločbe po 9.členu ZUP za **1775 zdravil**
- Zahtevki za določitev cene iz vlog za **1966 zdravil** so še v ugotovitvenem postopku
- IVDC: v Q1/Q2 beležimo **>50% povečanje števila vlog** – pojava stanja preobremenjenosti z vlogami je vzrok za podaljšanje roka za 60 dni.

- V povprečju **v spodnji 1/3 EU cen zdravil.**
- **Najvišje dovoljene cene (NDC)** imajo vsa zdravila, v RS financirana iz javnih sredstev
- **Primerjalne države: DE,FR,AT.** Algoritmi za generična zdravila odvisni od cenovnih razponov generikov v teh državah (72% srednje vrednosti)
- Primerjalna cena; **PEC –proizvajalčev element cene**
- **Veletrgovska marža:** 0,50 EUR + 1,1% PEC, max 27,50 EUR
- Osnova za določitev **nižjih dogovornih cen** (ZZZS in izvajalci zdr.dej. v postopkih JN)
- **IVDC** – mehanizem za omogočanje dostopnosti zdravil ca. 10% zdravil; posebni ugotovitveni postopek – upoštevajo se **EU razponi cen**

24. člen ZZdr-2

obveščanje o dajanju zdravila v promet in sporočanje podatkov o obsegu prodaje, nabave, izdaje in porabe zdravil

- Prihodi na trg
- Motnje v preskrbi
- Začasna ali trajna prenehanja opravljanja prometa z zdravilom

(6) Na vsakokratno zahtevo JAZMP imetniki dovoljenja iz prvega odstavka tega člena in veletrgovci predložijo podatke o obsegu prodaje v Republiki Sloveniji.

6. člen ZZdr-2

4. Dajanje zdravila v promet pomeni odplačno ali neodplačno preskrbovati trg z zdravili oziroma dajati na voljo zdravilo v Republiki Sloveniji.

Identifikacija zdravila

- Nacionalni identifikator
- Nacionalna podatkovna baza o zdravilih (CBZ je „v.d.”)
- Podatkovni in komunikacijski model določa 163. člen ZZdr-2

Podzakonski akti ZZdr-2 v pripravi (MZ).

Pomen za info sisteme:

- Poslovnih subjektov v distribuciji („supply-side“)
- Poslovnih subjektov v zdravstvu („demand-side“)

Pomen za informiranje pacientov in javnosti

